

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده: ۰۰۰۴۰۶۳
شماره پرونده: ۱۴۰۰۳۱۹۲۰۰۰۱۴۶۰۸۹۸
دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۵۲
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۱۲
پیوست:

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: 140109970905811252

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۱/۰۷/۱۲

شماره پرونده: ۰۰۰۴۰۶۳

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای سید محمد آقازاده

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۱۰ مصوبه جلسه شماره ۳۶۲ کمیسیون نظارت شهرستان ورامین موضوع نامه شماره ۱۱۷۴۳۷۰۷۱۱۷۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۵

گرددش کار: شاکی به موجب دادخواست و لایحه تکمیلی ابطال بند ۱۰ مصوبه جلسه شماره ۳۶۲ کمیسیون نظارت شهرستان ورامین موضوع نامه شماره ۱۱۷۴۳۷۰۷۱۱۷۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۵ اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان ورامین

است: "رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۳۸ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ با موضوع خواسته شکایت: ابطال بند ۵ ماده ۳ آیین نامه اجرایی ضوابط اتحادیه صنف سموم دفع آفات نباتی و گل فروش های مشهد: خلاصه گردش کار رأی: کمیسیون نظارت بر سازمان های صنفی مشهد در جلسه ای رسته های شغلی که باید از اتحادیه مذکور (سموم دفع آفات نباتی و گل فروش ها) پروانه دریافت کنند تعیین و کد آیسیک هم اعلام نموده است. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با اشاره به قوانینی که پیشتر خدمتتان عرض نمودم یعنی تبصره ماده ۲ قانون نظام صنفی کشور، بند (ج) ذیل ماده ۲ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی (مصوب ۱۳۸۹) و ... در رأی خود به صراحت اعلام نموده است:

حوزه های مذکور (از جمله فروش بذر، سم و کود) به واسطه وجود قانون خاص از شمول قانون نظام صنفی خارج هستند لذا مبنایی بر اعمال حکم مقرر در ماده ۹۱ قانون صنفی مبنی بر لزوم اخذ پروانه از اتحادیه های صنفی وجود ندارد و مصوبه کمیسیون نظارت اداره صمت که متضمن صدور پروانه است خلاف قانون و خارج از اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود. نهایتاً با توجه به نیاز بر همبستگی همکاران بخش گیاه پزشکی شهرستان ورامین و استفاده از محاسن عضویت در نظام صنفی و البته نه به دلیل اجبار (مطابق موارد فوق الذکر)، مطابق نامه مدیر محترم جهاد کشاورزی شهرستان ورامین به ریاست محترم اداره صمت شهرستان ورامین به شماره ۱۴۰۰/۰۲/۱۸ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۵ با موضوع انجام مراحل تشکیل «نظام صنفی کارهای کشاورزی» شهرستان ورامین، اجبار واحدهای گیاه پزشکی به عضویت در هر گونه نظام صنفی (همچون صنف میوه و تره بار) به غیر از «نظام صنفی کارهای کشاورزی» که به زودی تشکیل می شود فاقد وجهت قانونی می باشد.

طبق تبصره ماده ۲۱ قانون نظام صنفی، صنفی که قانون خاص دارند از شمول قانون اصناف مستثنی هستند و لزومی بر الزام ماده ۹۱ قانون نظام صنفی در مورد آنها وجود ندارد. قانون حفظ نباتات مصوب ۱۳۴۶/۲/۱۲ و بند (ج) ماده ۲۱ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹ نیز مؤید این امر است." متن مقرر در مورد شکایت به شرح زیر است:

مصوبه جلسه شماره ۳۶۲ کمیسیون نظارت شهرستان ورامین

۱۰- بر اساس دعوت انجام شده و از مدیریت محترم جهاد کشاورزی شهرستان ورامین حضور نمایندگان این مدیریت در جلسه کمیسیون نظارت به منظور بررسی وضعیت حدود و وظایف اصناف در خصوص صدور پروانه کسب فعالیت اقتصادی و خدماتی و امور نظارتی واحدهای فروشندگی سموم دفع آفات نباتی، تولید و فروش گل و گیاه، بذر، کود پس از به بحث و تبادل نظر مقرر شد:

الف- کلیه واحدهای متقاضی در رسته های مذکور امتحاناً نسبت به اخذ مجوز و پروانه فعالیت فنی و تخصصی از جهاد کشاورزی و مراجع ذیربط اقدام نمایند. سپس اتحادیه مربوطه با استناد به ماده ۹۱ قانون نظام صنفی نسبت به صدور پروانه کسب اقدام نماید.

ب- در جهت اجرای بند (الف) مدیریت محترم جهاد کشاورزی لیستی از واحدهای فعال در رسته های مذکور و دارای مجوز از آن مجموعه اداری را به اداره صمت ورامین ارائه نماید.

ج- مدیریت جهاد کشاورزی رسته هایی که ضرورت نیاز به پروانه تخصصی و فنی از آن مدیریت دارند را به اداره صمت ورامین ارائه نماید.

د- اتحادیه ذی ربط در پاسخگویی به متقاضیان پروانه کسب در رسته های فوق‌الاشاره رعایت و توجه به بند (الف) را به عمل آورند."

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان ورامین به موجب لایحه شماره ۱۱۷۴۳۷۰۸۰۶۲۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۶ توضیح داده است که:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده: ۰۰۴۰۶۳
شماره پرونده: ۱۴۰۰۳۱۹۲۰۰۰۱۴۶۰۸۹۸
دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۵۲
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۱۲
پیوست:

" بازگشت به دادخواست سید محمد آقازاده به استحضار می رساند در خصوص فعالیت و عملکرد در حال انجام در واحد متعلقه به ایشان تحت عنوان «فروشگاه رویان» آنچه قابل تأمل است و می بایست قابل توجه قرار گیرد عملکرد و فعالیت واحد در دو موضوع و زمینه فعالیت خلاصه می شود:

۱- عملکرد و فعالیت واحد موصوف در زمینه «کلینیک و داروخانه گیاه پزشکی»: اخذ مجوز و نظارت بر انطباق عملکرد در این حوزه بر عهده وزارت کشاورزی و سازمان و مؤسسات تحت پوشش این وزارتخانه می باشد و فعالین در حوزه گیاه پزشکی هیچ گونه الزامی برای اخذ پروانه کسب از اتحادیه های صنفی ندارند و توجه به این موضوع کاملاً مورد توجه این اداره و مجموعه اصناف شهرستان و مجریان مربوطه قرار داشته و دارد و کلیه مدارک و مستندات ارائه شده از سوی ایشان در خصوص داروخانه گیاه پزشکی - خدمات کشاورزی و منابع طبیعی در جایگاه تخصصی و فنی معتبر و خارج از اشکال و ایراد و مورد پذیرش می باشد و ارتباط موضوعی صنفی ندارد.

۲- عملکرد و فعالیت واحد موصوف در زمینه فروش و عرضه بذر، سم، کود: که با اثبات فعالیت واحد موصوف در زمینه خرید و فروش و عرضه کالا (بذر، سم، کود) نامبرده در این زمینه فعالیت فرد صنفی محسوب و مشارالیه علاوه بر دریافت مجوز فعالیت خدمات فنی و تخصصی از مراجع مربوطه مشمول دریافت پروانه کسب و رعایت ضوابط و مقررات صنفی نیز می باشد.

با توجه به موجودیت کدهای آیسیک ۵۲۳۸۳۹۸۵ و ۵۱۲۵۱۳ برای خرده فروشی و عمده فروشی بذر، سم، کود در سامانه ایرانیان اصناف به عنوان تنها سامانه معتبر صدور مجوزهای صنفی در سطح کشور ضوابط و مقررات صدور پروانه کسب برای فعالین در این رشته ها را مجاز و مجموعه اصناف را ملزم به هدایت این واحدها از جمله واحد موصوف، جهت اخذ پروانه کسب می نماید.

به موجب استعلام انجام شده و پاسخ ارائه شده از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران به شماره ۱۴۰۰۱۰۸۰۷۵ مورخ ۱۴۰۰/۴/۲۸ و با تشریح اینکه: «فعالیت در رشته فروشندگی سموم کشاورزی مطابق عناوین موجود در سامانه ایرانیان اصناف قابل دسترسی و صنفی بوده و لذا اتحادیه می بایست با رعایت مقررات ماده ۱۷ قانون نظام صنفی نسبت به صدور پروانه کسب متقاضی اقدام نماید.»

لذا فعالیت واحد مذکور در رشته فروش بذر، سم، کود اتحادیه و مجریان ذیربط را خارج از «موضوع فعالیت گیاه پزشکی» در واحد مذکور برابر ضوابط و قوانین مجاز و ملزم به صدور پروانه کسب برای واحد موصوف می نماید. ضمن اینکه در کلیه مکاتبات و اقدامات اجرایی برای واحد صرفاً فروشندگی سم، کود، بذر صنفی اعلام و مورد نظر اصناف بوده است."

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۱/۷/۱۲ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

اولاً به موجب تبصره ماده ۲ قانون نظام صنفی مصوب سال ۱۳۹۲: «صنوفی که قانون خاص دارند، از شمول این قانون مستثنی می‌باشند. قانون خاص قانونی است که براساس آن نحوه صدور مجوز فعالیت، تنظیم و تنسيق امور واحدهای ذیربط، نظارت، بازرسی و رسیدگی به تخلفات افراد و واحدهای تحت پوشش آن به صراحت در متن قانون مربوطه معین می‌شود» و بر مبنای رأی شماره ۱۴۳۸/۱۱۴۳۸/۰۵۸۱۱۴۳۸/۰۹۰۵۸۱۱۴۳۸/۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۴۳۸ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری بر این موضوع تأکید شده است که صنوفی که دارای قانون خاص هستند، از شمول قانون نظام صنفی خارج بوده و مبنای برای اعمال حکم مقرر در ماده ۹۱ قانون صنفی مبنی بر لزوم اخذ پروانه از اتحادیه‌های صنفی در رابطه با شاغلین این حوزه‌ها وجود ندارد. ثانیاً براساس مواد ۱۷ و ۱۸ قانون حفظ نباتات مصوب سال ۱۳۴۶ مقرر شده است که: «ورود و ساخت و تبدیل و بسته‌بندی و توزیع و صدور کلیه سموم دفع آفات و بیماری‌های نباتی و هورمونهای نباتی و علف کش ها محتاج اخذ پروانه از طرف وزارت کشاورزی است» و «فروشندگان سموم دفع آفات و بیماری‌های نباتی و هورمون های نباتی مکلفند پروانه از سازمان حفظ نباتات اخذ و با بهایی که سازمان برای مواد مزبور تعیین می‌کند به فروش برسانند...» ثالثاً براساس بند (ج) ماده ۲ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب سال ۱۳۸۹: «سازمان های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و در قالب سیاست ها و ضوابط حاکمیتی اسلامی ایران موظفند حسب مورد و متناسب با استعدادها و شرایط بخش کشاورزی و منابع طبیعی هر منطقه و در قالب سیاست ها و ضوابط حاکمیتی اعلامی از سوی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان های حاکمیتی تابعه آن، مجوز تأسیس درمانگاه ها (کلینیک ها)، مجتمع های درمانی (پلی کلینیک ها)، آزمایشگاه ها، داروخانه ها، بیمارستان های دامی، مراکز تلقیح مصنوعی و مایه کوبی و شرکت های مهندسی و خدمات مشاوره فنی - اجرایی - مدیریتی - مالی و بیمه - اقتصادی - بازرگانی و کشاورزی را صادر و نظارت نمایند. نظارت بر انطباق عملکرد مراکز فوق الذکر بر سیاست های حاکمیتی اعلامی، برعهده وزارت جهاد کشاورزی و سازمان ها و مؤسسات حاکمیتی تحت پوشش این وزارتخانه (حسب مورد) می‌باشد.» بنا به مراتب فوق، صدور پروانه کسب فعالیت اقتصادی و خدماتی و امور نظارتی واحدهای فروشندگی سموم دفع آفات نباتی - تولید و فروش گل و گیاه - بذر - کود حسب مورد برعهده وزارت جهاد کشاورزی و سازمان های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران بوده و فعالیت های مذکور از شمول حکم مقرر در ماده ۹۱ قانون نظام صنفی مبنی بر لزوم اخذ پروانه از اتحادیه‌های صنفی خارج هستند و بر همین اساس جزءهای الف) الی (د) از بند

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه هیات عمومی

کلاس پرونده: ۰۰۰۴۰۶۳
شماره پرونده: ۱۴۶۰۸۹۸۰۰۱۴۶۰۳۱۹۲۰۰۰
دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۵۲
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۱۲
پیوست:

۱۰ مصوبه جلسه ۳۶۲ کمیسیون نظارت شهرستان ورامین (موضوع نامه شماره ۱۱۷۴۳۷۷۱۱۷۶ مورخ ۱۴۰۰/۳/۵ اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان ورامین) که براساس آن افراد مشغول به فعالیت های مذکور نیز وفق ماده ۹۱ قانون نظام صنفی به اخذ پروانه کسب از اتحادیه های صنفی ملزم شده و در این خصوص تکالیفی هم برعهده اداره جهاد کشاورزی ورامین گذاشته شده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود./

حکمتعلی مظفری

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری